

11. aprila 1878, št. 3676) kot priloge službe (uradno popravljene) kopije katastralnih map sicer „integrirajoči del zemljiške knjige“, — toda zaradi tega vendar ne glavne knjige (§ 5. zemlj. zak.); one služijo načeloma le v lokalno orijentovanje in da fiksirajo mejne črte v knjigi zaznamovanih parcelnih števil. Pri diferencijah odločuje glavna knjiga, n. pr. ako delilne točke niso natančno narisane.“¹⁾

Konečno navajamo še mnenje Exnerjevo:

„Zatorej sestavlja „občni stabilni kataster“ (izdelan vsled c. pat. z dne 23. decembra 1817, vendar zelo pomankljiv) dejansko suplement naših zemljiških knjig; žal da ne tudi pravno, — manka namreč določeb za tedaj: 1.) kadar se podatki knjige, ki „naj se zlagajo“ s katastrom, ž njim ne zlagajo, 2.) kadar kataster resničnemu položaju ne odgovarja. Ogerski zemljeknjižni zakon § 51. prereže vozle s kategoričnim stavkom: Posestni list ne jamči niti za pravilnost vnanjih znakov in lastnostij niti za naznačeno ploskovno mero parcel.“²⁾

Toliko o sedanjem stanju tega vprašanja.

(Konec prihodnjič.)

¹⁾ Cit. pag. 411.

²⁾ Cf. Exner: Das österreich. Hypothekenrecht. Leipzig 1876, 1881. I. Abtheilung pag. 18.

O dobitkovini pri obrtih v zakupu.

Z naredbo z dne 24. julija 1871, št. 4658 izreklo je c. kr. fin. ministerstvo kot splošno veljavno pravilo, da pri obrtih v zakupu je dolžan plačevati dobitkovino (in dohodarino od čistega dohodka) vedno le zakupnik, zakupodavec pa da plačuje le dohodarino od zakupščine.

Proti tej določbi, katera se dejansko izvršuje, vložili so prizadeti zakupniki uže mnogo pritožeb, v katerih jej očitajo, da je nezakonita. Sklicujejo se radi na § 12. patenta, s katerim se je ustanovila dobitkovina na obrte, in na § 17. okrožnice o izvršitvi tega patenta: ker tod ni govora o osebinskih obrtih, izvajajo pritožniki, da torej tudi ni zakonito, če se zakupnikom takih obrtov naklada dobitkovina. Zlasti pa se gledé onih obrtov,

za katere zakon zahteva dopustilo obrtnega oblastva, ugovarja, da se predpis dobitkovine pač za zakupodavca opira na dopustilo, da je pa torej ni smeti nakladati zakupniku kot takemu in ne kot dopustniku (koncesionarju), oziroma imovniku obrta, — sicer bi se pobiral isti davek dvakrat za isti obrt.

A to, da se oddajajo v zakup le realni obrti po navedenih dveh paragrafi, je ponehalo, odkar je po § 58. obrtnega reda iz leta 1859. in njemu sličnem § 55. novega obrtnega reda iz leta 1883. (drž. zak. št. 227 ex 1859 in št. 39 ex 1883) sploh dopuščeno, vse obrte dajati v zakup ali pa izvrševati jih po namestniku; zahteva se le, da zakupnik ali namestnik bodi kakor imovnik obrtov sam v to sposoben po določbah tega zakona. To velja zlasti za obrte, naštete v § 15., katerih zakup je sosebno treba naznaniti političnemu kot obrtnemu oblastvu, ki potem ali dá privolitev, da se obrt tako opravlja, ali pa jo odreče iz javno-pravnih razlogov.

Sicer pa se po veljavnih davčnih zakonih ne plačuje dobitkovina za obrtno pravico, nego — kakor ime kaže — naklada se obrtniku razmerno z dobitkom iz obrta, ne gledé na tó, je li izpolnil dolžnosti, katere mu vелеva obrtni red. Iz patenta o dobitkovini na obrte povsem in po navodnih določbah o njegovi izvršitvi je nadalje razvidno, da je pódmet (subjekt) tega davka vedno le osoba — naravna ali pravna, ki se bavi z obdačnim obrtom ali koristonosnim podjetjem. Sosebno §§ 9. in 12. tega patenta in §§ 8., 15. in 17. omenjene okrožnice določujejo, da nikomur ni dopuščeno, pričeti kakega obrta ali nastopiti kake pravice ali pečati se sploh s katerim da-si prostim podjetjem koli, ako se ni oglasil za obrtni list, in tudi je prepovedano tako početje na koga drugega list. Ako davčno oblastvo zasači obrtnika, ki brez dovolitve in brez obrtnega lista opravlja obrt, naj ga primora, da se zanj oglasi, in na to se mu potem predpiše dobitkovina.

Res ni redkokedaj, da se ta davek dvojno pobira za isti obrt. Finančno vodstvo v Ljubljani je sicer nižjim davčnim oblastvom po smislu navedenih zakonov in začetkom omenjene ministerske naredbe velelo, da je dobitkovina zakupodavcu obrta uradnim potem izbrisati ter jedino le zakupniku predpisati z ozirom na obseg podjetja. C. kr. finančno ministerstvo pa je z

naredbo z dne 20. junija 1884, št. 16328 ta ukaz spoznalo zakonu protivnim, češ, da po § 21. patenta o dohodarini in po uže večkrat omenjeni okrožnici k patentu o dobitkovini tega davka nikdar — razen če imovnik obrtov umrje — ni smeti uradnim potem, ampak vedno le tedaj odpisati ali izbrisati, če davkoplačevalec sam vrne obrtni list, — to pa sme, če je svoj obrt dal v zakup in ga torej več sam ne zvršuje. Samo po sebi pa je umevno, da, če slučajno kedo svoj obrt da v zakup, a ne vrne svojega obrtnega lista, to opuščenje le njemu dela kvaro, nikakor pa ne utegne ovirati, da se odmeri dobitkovina tudi zakupniku dotičnega obrta.

Začetkom navedena ministerska naredba, ki je nje zakonitost dokazana, važna je zaradi posledic gledé dohodarine. Zakupnik kot obrtnik z obrtnim listom mora plačevati tudi dohodarino po določbah za prvi razred. Po § 20. patenta, s katerim se je uvêl ta davek, pa dohodarine ni smeti nikedar v nižjem znesku predpisati, nego li znaša tretjina dotične letne dobitkovine. S tem določena je najmanjša mera, kateri se pa praksa vedno, če le moči, izogne.

Fr. G.

Pravila za slovensko uradovanje.

V. *)

Slovenski kazensko-pravdni zapisniki.

(Min. ukaz z dne 26. maja leta 1886., št. 2668.)

Št. 2088.

Visoko c. kr. pravosodno ministerstvo je z ukazom z dné 26. maja t. l., št. 2668 gledé spisavanja sodnih zapisnikov s slovenskimi strankami v kazenskih rečeh opazilo, da se po došlih poročilih pri okrajnih sodiščih v narodno mešanih okrajih zapisniki s pričami in obtoženci slovenske narodnosti napravljajo vedno le v laškem ali nemškem jeziku in to, ne da bi bil navzdočen

*) Glej „Slov. Pravniki“, 1889 št. 8.